

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilvántartási közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

„Kérjete és adatik.”

Indokolt kérelmünket a magas kormánynál tekintélyes küldöttség által benyújtott s szóval is kérelmeztük, hogy a memorandumokban szükségesekek jelzett közintézmények létesítésével az állam nyújtson támogatást a magyar nemzeti eszme és kultúra tovább fejlesztéséhez.

Nem lokal-patriotizmus, nem szűk körű érdek-hajhászat, nem szereplési vágy vezérelte a Zsilvölgy képviselőit a ministerek elé, hanem azon hazafias kötelesség, mely az itteni viszonyok megismertetését immár halaszthatatlan feladatunkká tette és azt is, hogy magyar ösztönösleggel tudtára adjuk a kormánynak s az országnak, miszerint államérdekből kivívott pozícióink megszilárdításához s akcióképességünk hatékonyabb kifejtéséhez az államhatalom segítő karja nyújthatja nekünk a nélkülözhetlen garanciákat.

Pénzügyi, igazságügyi és közoktatásügyi államkormányzatunk vezetőinek őszinte és határozott kijelentése azon örömdetes megnyugvást keltette, hogy országos érdekét képező ügyünknek igaz támogatói, lelkes pártolói a ministerek.

Már ezért is hálás köszönettel tartozunk.

Midőn a küldöttség szónokája kijelentette a ministerek előtt, hogy az emlékiratokban jelzett közintézmények létesítése érdekében meghozzuk a tőlünk kitelhető legnemesszebb menő áldozatokat; Petrozsény és az egész Zsilvölgyi közönségének rzületét, lelkes elhatározását tolmácsolta.

Nem ringathatjuk magunkat azon reményben, hogy azonnal és mindazt megkapjuk a mit kértünk, de azon közintézmények létesítését bizalommal remélhetjük, melyeknek előfeltételei meg lévén, a megvalósításra immár megérték.

Ne legyünk tehát túlzó optimisták, de bizalmatlanok se.

Lapunk más helyén referálunk a küldöttség eljárásáról, de még egy örömdetes tény konstataciója elől nem zárkozhatsz el. És ez az, hogy újabb beigazolást nyert, miszerint Petrozsényben és vidéken felekezeti és nemzeti kérdések nem foglalja le és nem veszélyeztet a hazafias tényezők érdeklődését és törekvését. A román lelkészek és előjárók, az itteni románság vezetői készséggel csatlakoztak a tisztelő küldöttséghez, aláírták a memorandumokat, — bár, — vagy jól tudják, hogy magyar állami feladatok, hazafias célok előmozdításához kérjük a magyar kormány támogatását. Ezen eljárásuk újabb bizonyítéka annak, hogy román testvéreink őszinte, igaz hű fiai magyar hazáknak s a közjóra irányuló törekvések sikereért lelkesedéssel küzdenek, biztos tudatában annak, hogy ezzel a magyar állameszme terjesztése és megszilárdításának tesznek hazafias szolgálatot. És ez nagyon helyesen van így. Nemzeti és hitfelekezeti különbség nem von és ne is vonjon közénk válaszfalat. Egy gondolat, egy érzés lelkesítsen és egyesítsen mindenkor közös édes anyánk a haza üdvére, a közjóra irányuló törekvésben úgy mint a jelen alkalommal, midőn

közhasznú és kulturális intézmények létesítésében azon feltételek garanciáit akarjuk megalkotni, melyek a céltudatos fejlődésnek mellözhetlen követelményei. —

Pár hónap előtt körünkben tisztelhetők a gör. kel. román érseket. Társadalmi osztály, felekezeti és nemzeti különbség nélkül ünneplésen kifejezésre juttattuk az egyháznagy iránti tiszteletünket és ragaszkodásunkat, melyet itteni hívei iránt is érzünk.

Ez a kölesönös becsülés egyesít minket itt a Zsilvölgyben s ez ad biztos erőt a közös előmozdításra czélzó közintézmények kivívásához.

A fővárosi sajtó támogatásáért szintén hálás köszönettel tartozunk. Megindított muzgalmunk iránt a fővárosi napi lapok élénk érdeklődéssel nyilatkoznak s elismerik, hogy:

„a ministerek elismeréssel méltányolták azt a hazafias küldetést, melyet Petrozsény és vidékének hazafias közönsége a magyar nemzeti eszme terjesztése érdekében az ország délkeleti határán betölt s megigérték, hogy a hozzájuk benyújtott kérelemnek lehető teljesítése által azon helyzetbe kívánják juttatni, hogy a nemzeti kultúra terjesztésére minél fokozatabb mértékben képesek legyenek.”

A törvényhozó testületnek tekintélyes befolyásos tagjai: Chorin Ferencz, Münnich Aurél, Ponory Sándor lelkesedéssel, odaadással támogatják ügyünket s így kishitűség volna kételkednünk az ohajtott sikerben.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Téli vers.

Hideg, komor künn az idő.
Léptek alatt csikorg a hó,
Mint a hájazatlan kerék,
Melygel alig bír a fakó.

Téringette! hogy szaladnak
A járókelő emberek,
Tuktusra mozog a foguk;
Maga a nap is didereg.

Egy kétségbeesett varju
Guggol anott a pusztá fán;
Mi lehet egy bunda ára?
Arról gondolkozik talán.

Mily boldogság mostanában
Pipázni a kályha mellett.
Hol az áldott jó melegítő
Szinte megszűl a lehellet.

Hanem ezt csak alázatos
Véleménykép koczkalátam,

Mert a kályhám dísznőhiedeg
Pedig (gyertyácal) fűtöm ám!

De ki tehet erről? Én nem!
Szent Tőhötöm legyen tanúm!
Tihű! szinte felháborodik
A gyomrom e csunya gyanún.

A mi marad, el nem halad,
Ebben rejlik megnyugvásom;
Tudom én, hogy nekem is lesz
Meleg szobám . . . majd a nyáron.

V. I.

A deputáció.

Száz tagú küldöttség vitte az emlékiratot a miniszterhez. A küldöttség háromnegyed része alföldi jó módu paraszt gazdákból állott. Volt is elég bámulónk a fővárosban, mikor végig haladtunk az utcákon. A miniszter megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni fogja s biztosított jóakaratról.

Küldetésünkben eljárván bankettet csaptunk a Pannoniában, mely estig tartott. Onnan incopore elmentünk a Népszínházba s azután urambátyámék lefeküdtek, meg az öreg urak is. Nehányan hajnal felé vetődünk haza.

A Pannonia második és harmadik emeletén volt a lakásunk. Mint általában szokás a vendéglőben, a lábbelik ki voltak rakva az ajtók elé. Egyikünknek indítványára össze-vissza cserélgettük a lábbeliket. A második emeletől felvittünk egy tehénbőr eszimat a harmadik emeletre s ott összepárosítottuk egy lakk-czipővel s a harmadik emeletől lefordított eszimat és czipőket a második emeleti szobák ajtaja előtt elvitt lábbelikkal cseréltük ki.

Hajnaltól jöttek a bérszolgák, minden czipó s eszima talpára krétával ráirták azon szobaszámát, melynek ajtaja elé kitéve volt s aztán kitisztítva ugyan azon ajtó elé visszarakták. Korán reggel kinyitották a szobák ajtait azok, akik már kialudtak magukat, meg a koránkeléshez is hozzá voltak szokva. Hozzáálltak az öltözködéshez s beszédtek a lábbeliket az ajtók előtt.

— Ejnye, ejnye, — Ez a gavalléros uri czipó nem az én kordován eszímam párja. Mormogott az egyik urambátyám.

— Az én czipóm helyett meg egy felemás borjúbőr eszimat tett az a marha Lohndiener az ajtó elé, — mormogá egy másik öreg ur.

Megkezdődött a csemetetés. A szobalányok s szobapincérek szaladgáltak egyik szobából a másikba. Hozzák ide az én másik eszímamat is és ezt a barázdabillegető topánkát vigyék el a gazdájának. Dörge egyik urambátyám.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdőségét, ruganyos teltségét. A testbőrt bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát, semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tévely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz-t beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM” laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói ut 88. sz

A petrosényi járás küldöttsége a minisztereknél.

Csütörtökön, m. hó 29.-én nyújtotta át a Zsilvölgy küldöttsége Lukács László pénzügyminiszternek azon 3 memorandumot melyekben Petrozsényben kir. adóhivatal felállítását, a gimnázium felépítéséhez kincstári telek adományozását és az építéshez a kincstári társuladalapból 15000 korona kölcsön engedélyezését; Dr. Plósz Sándor igazságügyminiszternek azon emlékiratot, melyben telekkönyvi hatósággal felruházott kir. járásbíró-ság szervezését s Wlassics Gyula vall. és közoktatásügyi miniszternek azon feliratot, melyben a petrosényi községi gimnázium részére a nyilvánossági jelleg és az eddiginél magasabb állámségély megadását kérjük.

A képviselőházban fogadták a ministerek a küldöttséget, melynek tagjai voltak,

Petrozsényből: Jakabfi Rezső bíró, Dombora László jegyző, Andreics János bányaigazgató, dr. Schulek Jenő, b.-orvos, dr. Rosenberg Ignác ügyvéd, Joanovits János ipartestületi elnök, Eder Otto ipartest. felügy. biz. elnök, Figuli Antal lap s nyomda tulajdonos és lapkiadó, Grosz Hermann, Weisz Ignác, Weisz Samu, Hercz Arnold kereskedő, Stanka Avram gör. kel. lelkész és Zádory Károly lapszerkesztő; Baresay István ház és földbirtokos. Grausam Károly kereskedő, Pelger M. ág. ev., Kósa M. ev. ref. lelkész.

Petrilláról: Bonta Petru bíró, Vassi János körjegyző, Préda Péter közs. pénztárnok, Préda János gör. kel. lelkész, ifj. Pollacsek Miksa, a csimpai faipar vállalat tulajdonosa, Karpeles Lajos a faipar vállalat gondnoka;

Lupényből: Schwemmhammer József bíró, Klein helyettes jegyző; Todorán N. görög kath. lelkész;

Liváznyból: Belei Juon bíró, Boesáth Mihály körjegyző;

Merisórról: A községi bíró, Szaturn Izidor gör. kath. lelkész, Russ Juon birtokos.

A képviselőház minisiteri fogadó termében 10 órakor megjelent Lukács László pénzügyminiszter s miután Ponory Sándor orsz. képviselőnk a küldöttséget s annak kérelmét a minisiter jóindulatába ajánlotta; Andreics János bányaigazgató előadta kérelmünket s a minisiter átvette a memorandumokat s válaszában kijelentette, hogy — ő is erdélyi lévén — nagyon jól ismeri Petrozsény és vidéke viszonyait s tudja jól, hogy állam-érdekből a kormány jóakaró támogatására szüksége van itt s ő nem zárkozik el a hozzá intézett kérelmek teljesítése elől s az ügyet teljes és őszinte jóindulattal teszi beható tanulmányozás és intézkedés tárgyává.

A küldöttség zajoson megéljenzte a minisiter.

Ugyancsak Ponory Sándor orsz. képviselőnk vezette ezután a küldöttséget dr. Plósz Sándor igazságügyminiszter elé, hol szintén Andreics János terjesztette elő és indokolta a kérelmet.

A minisiter átvéve a memorandumot, megnyugvással és megnyugtatóssal tudomásul vette, hogy a kor-

mány elvi álláspontjának megfelelő egyik főfeltétel meg van, vagyis hogy Petrozsény szolgabíró-sági székhely, minthogy ily helyeken állíttatnak fel kir. járásbíró-ságok. Reméli, hogy a többi feltételekben sem lesznek akadályok s kijelenti, hogy részéről ilyeneket támasztani nem fog. Jelezte egyben, hogy a szükséges adatok beszerzése és a vármegye hatósága véleményének bekérése iránt sürgősen intézkedni fog.

A megnyugvást keltett kijelentést tetszéssel fogadva lelkesülten éljenzte a küldöttség a minisiter.

Dr. Wlassics Gyula minisiternek Münnich Aurél orsz. képviselő mellegen ajánlotta a küldöttséget és az ez által benyújtandó emlékiratban foglalt kérelmet, mit Andreics János előszóval is előterjesztett.

A minisiter szívélies és megnyugtató válaszában kijelentette, hogy: „ő lesz a legboldogabb, ha a memorandumban foglalt kérelmeket teljesítheti.”

Zajos éljenzés követte a minisiter szavait.

Tizenegyre elmúlt mire a fogadtatások véget értek, melyek után Andreics János b. igazgató a küldöttség élén halás köszönetet mondott Münnich Aurél és Ponory Sándor orsz. képviselőknak a hazaftas czél érdekében tanusított érdeklődésükért és jóakaró támogatásukért, mire a nevezett urak kijelentették, hogy egész odaadással fogják a jövőben is törekvésünket támogatni.

Ezután a küldöttség tagjai az országháza mentek s úgy annak karzatán, mint az utcákon feltűnő érdeklődést keltett a zsilvölgyi öslakosok népviselete.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A bányászok védszentje.** Folyó hó 4-ik én, kedden, a bányászok ünnepet ülnek. A farszto munka kötelességtudó napszámokai levetik a műves ruhát, pihentetik nehéz munkaeszközeiket, ünneplő ruhát öltötenek s elmennek az Isten felszentelt hajlékába, hogy halál adjanak életük s testiépésük megtartásáért s imádkozzanak az Eg. kegyelmeért, hogy óvja meg őket minden veszélytől. Szt.-Borbála a hithűség és az önfeláldozás dicső vértanúja s védszentje azoknak a lelkes munkásoknak, kik ezer fenyegető vészszel szembe szállva halál megvetéssel hozzák napfényre s teszik az emberiség közkinésévé a fekete gyémántot és a drága érczeket. Petrozsény s az egész Zsilvölgy a szénbányászatnak köszönheti emelkedését s így a bányászokkal együtt ünnepel a Petrozsény és vidékének lakossága. Az ünnepi istentisztelet d. e. 9 órakor lesz a petrosényi róm. kath. templomban.

— **Lupényben a bányászünnepe.** Szt.-Borbála napját kiváló ünnepséggel ülik meg f. hó 4-én azon alkalomból, hogy a most épült szép róm. kath. templomban ekkor mutatatik be az első szent-miséáldozat. A bányaigazgató a cassinóban ünnepi diszebedet ad, a bányászok mulatsága pedig a többi vendéglőkben lesz.

Azonnal küldöm, kérem alássan a bér-szolgát. Kék kötényvel, felgyűrt ingujjal beallított a bér-szolgá, kezében a vikszos kefével:

- Tessék parancsolni.
- Maga vitte el innen az ajtó elé tett lábbeliket.
- Igen is én, kérem alássan.
- No, hát hozza vissza.

A szolga felveszi a lábbeliket s megmutatja az azok talpára irt számokat s önézetesen mondá:

— Kérem ez az 58-as számú szoba s tessék nézni a lábbelik talpára is ugyanaz a szám van írva. Ezek a lábbelik voltak a szobaajtó elé kitéve, én ezeket vittem el s ezeket is hoztam ide vissza.

Tán csak nem hiteti el velem, hogy ennek a bor-jubór eszímának ez a lakkezipő, vagy ez a felemás vikszoszipő a párja.

Berohan a szobapinczér:

Lohndiener, keresse meg ennek a cipőnek a párját s vigye a 35-ösbe.

— Ni, ni! hiszen ez ennek a cipőnek a párja.

— No hát, menjen és keresse meg az én eszímám párját.

— Meg az én cipőmet is.

Minden szobából kiáramkodás, szitkozódás hallatszott. A vendéglő szolgaszemélyzete futkosott s pár-óraig tartott, még minden eszima, minden cipő, rákadott a gazdájára.

Borralalóval kárpótoltuk a személyzetet a méltatlanul szenvedett szidalmakért.

Mind a kettőt zsebre vágta.

Minekünk érdekünkben állott, hogy a szerzőséget ránk ne bizonyíthassák. Ez sikerült is, de a gyanút nem tudtuk magunkról elhárítani. Az öreg urak meg is leczkértettek bennünket alaposan.

Tíz óra tájban mind elmentek a vendéglőből. Egyik rész a muzeumba, másik az országháza, harmadik a gőzfürdőbe, vagy bevásárolni.

A második és harmadik emelet csendes volt. Mi újabb csinyen spekuláltunk. Azt is kieszeltük.

Tojásdad alakú porcellán táblácskákra voltak írva a szobaszámok s rézesavarkákkal az ajtókra erősítve. Zsebkésünkkel kiesavartuk a réz srofokat, levettük a szobaszámokat s egy-két ajtóval jobbra-balra más-más ajtóra helyeztük.

Akik szállásukra tértek, a portástól elkérték az ott beadott szobakulcsot s bosszankodva tapasztalták, hogy nem tudják kinyitni az ajtót.

— Tán nem a 47-es számnak a kulcsa?

— Dehogy nem. Itt van a kulcs is, az ajtón is a 47-es szám.

— Mi az istencsodája? Tegnap is, reggel is egészen jól zárt és nyitott ez a kulcs és most nem megy a zárba.

Jött a szobalány s kinyitotta a minden ajtózárho illő kulcsal az ajtót s midőn urambátyámék a szo-

— **Előléptetések.** A m. kir. igazságügyminisiterium Tóth Miklós és Csulay Albert dévai kir. törvényszéki aljegyzőket a XI. fizetési fokozatába léptette elő.

— **Megérdemelt elismerés.** A petrosényi és járási ipartestület képviselőjében Varjassy István iparhatósági biztos, Héjas József titkár és Kozák Gy. és Balázs J. tisztelegtek Andreics János bányaigazgatónál nov. 26.-án s átnyújtották azon határozatukról szóló jegyzőkönyvet, melyben a Petrozsényi és járási Ipartestületnek előjárósága Andreics János bányaigazgató urnak halás elismerést és jegyzőkönyvi köszönetet szavaz azon közhasznú és áldásos működéseért, melyet úgy a helyi ipar fejlesztése mint a nemzeti eszme és kultura terjesztése, valamint a közintézmények létesítése érdekében önzetlenül és odaadó buzgalommal kifejt. Az igazgató sokott szívélinességgel fogadta az ipartestület képviselőit megköszönte a nem várt és nem keresett elismerésnek érdemét meghaladó méltatását éppen azok részéről, akikkel egy működési téren törekszik a közös előmozdítására. Majd helyi, társadalmi és közgazdasági kérdésekről szólott oly alapos tájékozottsággal, mely mindenre kiterjedő jó akaró érdeklődéséről tanuskodik.

— **A petrosényi róm. kath. kántor ügye** végleges megoldást nyert gr. Majláth püspök, mint egyházi főhatóság döntésével. Olvasóink emlékeznek bizonyára az annak idején élénk érdeklődéssel tárgyalt esetre, vagyis, hogy Bakos Józsefet a petrosényi egyháztanács a próbaév elteltével véglegesítette, ellenben az egyház kormányzó távollétében a püspöki helynök a kántort állásától felmentette. Ebből kifolyólag az egyház tanács, a főesperes-plebános és püspöki főhatóság között véleménykülbségek merültek fel, míg maga a gróf-püspök vette kezébe az ügy lebonyolítását s vizsgálatot rendelt, melynek megejtésével Jancsó piskii esperest és Buday János lupényi plebánost bízta meg s ezzel a vitás ügy rendes mederbe tereltetett. A vizsgálat eredményéről nincsen tudomásunk de az ügy végleges elintézéséről vett értesülésünk szerint a püspök hozzájárult egyháztanács intézkedéséhez és a kántort véglegesítette. Ezzel az ügy lekerült a napirendről s az ohajtott béke, melyet a vélemények elágazása némileg megzavart — őszintén helyre állt. És gróf Majláth püspök igazságos és böles intézkedése iránt (— egyéni tekintetek figyelmen kívül hagyásával is —) halás elismeréssel adóz a jogtisztelő közönség.

— **Az Erdélyi Kárpát Egylet** hunyadmegyei osztálya Báró Jósika Lajos elnöklete alatt, Déva város közgyűlési termében, folyó évi december hó 16-án d. e. 10 órakor fogja rendez évi közgyűlését megtartani, melyre a t. tagok ez utón is tisztelettel meghívának.

— **Kérelem.** Alolított tisztelettel kérem mindazokat, kik bármely uton aláírás iveket kaptak az E M K E részéről, sziveskedjenek f. év december hó 15-ig azokat mulhatatlanul hozzám beküldeni, ha nincs is aláírva senki rajta, hogy az újjászervezkedés befejezhető legyen. Déva 1900 nov. 26. Kiss Mózes titkár.

— **A dévai all. főrealiskola** „Salamon Ferencz” önképzőköre 1900 december 1-én d. e. 11 órakor a szabadkézi rajzteremben Vörösmarty Mihály korszorú költőnk emlékére iskolai ünnepélyt tartott melynek rendje a következő volt: 1. Szózat, énekelte az ifjúsági énekkar. 2. Megnyitó beszéd, Krenner Miklós tanártól. 3. A vén cigány. Vörösmartytól. Szavaltá Fried Manó. 4. Erkel Ferencz Hunyadi László című operájából: Recitativo és Erzsébet nagy áriája. Előadta az ifjúsági zenekar. 5. Szép Ilonkáról. Irta és felolvasta: Engel

bába léptek, akkor látták, hogy ott idegen holmi van s a butorzat is más.

Jöttek a 48-as számú szoba lakói s azok meg azért bosszankodtak, hogy miért vitték át a holmijukat a 47-es számba.

Minden haza érkezett vendég újabb és újabb spektakulumot csapott, míg végre a szobapinczér észrevette, hogy ki vannak a szobaszámok cserélgetve.

Persze, hogy ezt is háromunkra fogták. Mi meg valami erősen nem is tagadtuk.

Egyéb csínyek is felütlétéseknek is voltam értelmi szerzője ugyanakkor s más deputáció-járás alkalmával, de nem lehet mindent kifecsegni.

Dávid 6. Szép Ilonka (melodráma). Irta Vörösmarty, zenéjét szerző: Erney József. Szavaltá Herez Béla, zongorán kísérte Téglás Dezső. 7. Losonczy induló. Előadta az ifjúsági zenekar, igen szépen sikerült.

— **Öngyilkosság.** Bizton József m. á. v. vonatvezető nov. 30-án éjjel a Pollacsek-féle fatelep szomszédságában s az államvasutak tulajdonát képező házban lévő lakásán felakasztotta magát. A szerencsétlen ember, különösen az utóbbi időben rendetlenül teljesítette kötelességét, az utóbbi napokban pedig folyton mulatott. Valami kellemetlen esetei is voltak, melyek miatt vizsgálat is folyt ellene. Valószínűleg ennek következményétől is volt oka félni s ez üldözte a halálba. Mult hó 30-án hajnalban ment lakására a koresmából s mulató társaitól azzal bucsuzott el, hogy haza megy meghalni. Nem vették komolyan a mámoros ember kijelentését, kit kora reggel az árnyékszekében, nadrárszijjára felakasztva holtan találtak. Bizton József áldott állapotban lévő özvegyet s 4 kis gyermeket hagyott hátra a legnagyobb nyomorban. A megejtett vizsgálat kiderítette az önakasztás ténylabeledekát.

— **Vasárnapi hivataloskodás és tárgyalások tartása.** Széll Kálmán miniszterelnök, most a vallásosság és erkölcsiség érdekében épp oly indokolt, mint üdvös rendeletet bocsátott ki, a melyet örömmel regisztrálunk. Az 56.319/900. sz. rendelkezése így szól: „Értésemre esett, hogy egyes községekben vasárnapi napokon oly időben tartatnak közgyűlések és tárgyalások, a midőn a templomban istentisztelet tartatik, minék következményeképp a keresztény hívók a templomlátogatásban gátolva vannak. Míután az ily eljárás a válástalanság terjedését idézi elő, felhívom az összes jegyzősegeket és r. t. városok polgármestereit, hogy a jövőre nézve vasár- és ünnepnapokon az istentisztelet ideje alatt tárgyalásokat és képviselőtestületi gyűléseket ne tartanak. Ezen rendeletlem ellenőrzésével a fősolgabírákat bízom meg és kijelentem, hogy az ez ellen vétőket szigorúan felelősségre vonandom.”

— **Az állattenyésztés emelése.** Darányi földművelésügyi miniszter két millió koronával irányoztatta elő az állattenyésztés szükségletét. És így, jöllehet mintegy 500.000 koronával szaporodtak e közgazdasági ág kiadásai, az állambáztartásnak tényleg nem lesz több kiadása. Mert az apaállatok állami közvevitással történő elhelyezése annyira népszerű lett, hogy a községek és kisbirtokosok az eddiginél kisebb kedvezmények mellett is, az állam által beszerzett és szakszerűleg megbírált tenyészanyagot keresik, ekként az állattenyésztés föllendítésére szükségessé válik a kedvezmények csökkentésével fedezetet találni. Mindenütt felkarolják az állattenyésztés ügyét, csak a Zsilyölgy gazdaközönsege nem mutat eziránt érdeklődést, a helyhatóságoknak kellene tehát apaállatok beszerzéséről gondoskodni a saját előnyét felfogni nem képes, vagy nem akaró lakosok érdekében. Most volna az ideje, az apaállatok iránt gondoskodni. Jó volna erre is gondolni azoknak, a kiknek ez feladatához tartozik.

— **Figyelmeztetés:** Hunyadvármegye igazoló választmánya által 1901-ik évre kiigazított névjegyzék a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottság tagjaival Déván a vármegyei háznál kifüggesztetett, egyben tudatjuk hogy a netalán előforduló kifogások felelőbeadás alakjában az állandó bíráló választmányhoz 1900 évi november hó 27-től 1900 évi december hó 11-ig nyújtandók be; később beadott felelőbeadásnak figyelmem kívül hagyatnak.

— **Gépkezelői tanfolyam.** A lokomotív- és cséplőgép-kezelők tanfolyama az állami felső ipariskolában (Bpest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz. a.) jövő évi január hó 2-án nyílik meg s ápril hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozdonyok (lokomobilok) és a cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni.

Tanulóul felvétetnek a 18. életévüket betöltött írni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcs bizonyítványt tartoznak előmutatni.

A tandíj 16 korona, a mit a beiratkozás alkalmával kell lefizetni

A beiratások f. évi december hó 15-ik napjától 21-ik napjáig tartatnak az intézet helyiségében.

Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is

beiratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ik napján kell személyesen megjelenniük az intézetben.

— **Ujabb szobor.** Maga a természet gondoskodott a munkára és a pihenésre feltétlenül megkívántató idő megjelölésére teremtvén nappalt és éjjelt. Az emberiség legnagyobb része élete fenntartására szükségességeket nap-pali fáradozásával szerzi meg, mely után nyugalomra hajtja fejét, hogy másnap ujult erővel lásson sisiphusi munkájához. Az ipar és kereskedés fejlődésével az időszámítás ily primitív megjelölése nem elégíti ki az emberiséget, részletesebb, rövidebb időközök meghatározása vált szükségessé. Ennek keresztülvitelére sok mindenféle eszközt felhasználának nap-sugártól kezdve a esilagok állásának megfigyelésén, kakaskukorikúlason stb, keresztül azon ma már minden számbavehető embernél nélkülözhetetlen kis szerszámmal állapodott meg, melyet órának nevezünk. A hosszú századok alatt nagyon változatos az időmérésre szánt eszközök használata: homokóra, vizóra, napóra, toronyóra, falióra stb. mind kevés volt, míg végre Hele Péter az emberiséget kétség-telenül megörvendeztette a zseborá feltalálásával. Ezen megbecsülhetetlen vívmány feltalálójának érdemeit megörökítendő egy bizottság alakult Berlinben azzal a céllal, hogy szobrot állítson Hele Péternek. A bizottság tagjai között van Förster tanár, a berlini királyi csillagvizsgáló igazgatója, dr. Neumayer tanár titkos tanácsos és dr. Renlanz tanár. Az eszme dr. Renlanzé, aki a legutolsó órás szövetségi gyűlésen lelkesen fölvetette Hele a fiatal nürnbergi lakatoslegény volt az, aki az első nyomot adta a zseborához, s abból Harrison, Berthoud, Beegnet és mások egészen a mai mechanikai csudaig eljutottak. Nürnbergben fog állani a szobor, s az ifjú lakatoslegény tagadhatatlanul érdemes rá.

— **A zene, mint orvosság.** Eddig azt tartották, hogy a zenét részben vidámító részben résztvétkelő hatása miatt kedvelte is kedveli az emberiség, újabb állítás szerint a zene mint orvosság is szerepelt Plinius beszélt Eszkulápról, hogy az altatódalokkal is gyógyított betegségeket, Cató fájdalomcsillapító hatást, Varró eszügygyító erőt tulajdonított a zenének. Theofratus pedig a viperamérég ellenszerének tartotta a zenét, a melyről Coelius, hírneves római orvos azt hirdette, hogy az idegbetegeknek legkitünőbb orvossága. Plutarkhosz meséli, hogy a spártabelikeket csakis Thelatesz krétai költőnek szép dalai óvták meg a pestisjárványtól. V. Flólp, a melánkolikus spanyol király teljesen visszanyerte régi jó kedvét, mikor korának egyik legnagyobb énekesét: Farinellit halotta; egy 1688-ban kiadott könyvben meg van írva, hogy a búskomor orániai herceget az a zene gyógyította ki. Nagyon ideges embernek halálát is okozta a zene tulságos élvezete, így: Barton angol énekesre 1714-ben annyira hatott a west-minsteri apátságban Händel emlékére rendezett zene-ünnepély, hogy a műsor egyik száma után holtan esett össze.

— **Író és betűszedő egy személyben.** Minden valószínűség szerint egyedül áll a világirodalomban Nicolas Edme Rétif, egy a 18. században élt francia regényíró, aki a műveit anélkül, hogy előbb leírta volna, mindjárt sajátkezűleg szedte ki. Rétif betűszedő volt Auxerreben, de az olombetűk helyett gazdája feleségének szép szemé iránt érdeklődött és az asszonyt meg is szőktette, később el is vette. A szerelmes, de egy-szersmind vagyonon asszony kis nyomdát rendezett be férjének Párisban és nyomdatulajdonos korában egyszerre érezni kezdte Rétif magában az isteni szikrát: egymásután adta ki apróbb novelláit, melyek határozottan tehetségre vallanak. Nagyon termékeny író volt, 1791-ben már egész kis könyvtárt tettek ki novellái, regényei, amelyek pornográf jellegűek. Éppen ezért csodálatos, hogy 1795-ben állami segélyben is részesültek a művei. Írói egyénisége meglepően hasonlít Balzacra; ő is, mint Balzac meg volt győződve világtörténeti küldetéséről; természettani analíziseivel a természettudományokat, szociológiai fejtegetéseivel pedig a társadalmat akarta újjá alakítani. A francziá helyesírást is reformálni akarta, azonkívül pedig szenvedélyes szögyártó is volt. Sok regénye bretagnei tájszólásban van írva és egyiktől sem lehet a bámulatosan ötletes meszeszövesi képességet megtagadni.

— **Érdekes iskolai feladat.** Egy angol folyóirat egy tizenkét esztendő amerikai lánykának nagyon érdekes, és a kis miss gondolatvilágára jellemző iskolai feladatát közli. Az írásos feladvány témája volt: A fiu. A kis kisasszony ezt írta:

A fiu nem tartozik szorosan az állatvilágba, de azért némileg állat. Ha a fiu beszél, kitérja a száját mint valami béka. A leány ellenben csak akkor beszél, ha kérdezik, és akkor is szerényen felel. Minden fiu okosnak tartja magát. Pedig nem okos. Sőt, azért hiszi magáról minden fiu, hogy van esze, mert be mer menni a legmélyebb vízbe is. Ha a fiu megnő, férj lesz a neve. Ekkor már nem ugrál az uszódában és a folyóban. A férjnek az a főtulajdonsága, hogy éjjel ki szokott maradni: vendéglőkébe jár. A felnőtt leánynak asszony a neve. Ha van is férje, mégis özvegy. Mert a férj soha sincsen otthon. Szóval: a fiu akkor is rossz, ha még fiu, akkor is, ha már férj.

— **A leleményes hodzsza.** A tizennegyedik században élt a török Nazr ed Din hodzsza, korának egyik legötletesebb embere. Valamelyik község emberei nagyon szerették volna, ha moséjukban a hodzsza néhány prédikációt tartana. Meg is kérték erre, de ő huzódzott, azt mondta: nincs szónoki képessége. A sok kérdésnek nagykelletlenül még is engedett, felment a szószékre és így szólt a gyülekezethez:

— Igazhívók, tudjátok, miről akarok szónokolni.

— Nem!

— No hát én sem tudm, és azzal lement a szószékről.

Csak hogy a muzulmánok mégis hallani akarták a hodzsát, aki ismét felment a szószékre, és ismét az első kérdést intézte a hívőkhöz, akik nagy ravaszul igennel feleltek.

— Nos, ha tudjátok, miről akarok beszélni, akkor fölösleges vagyok én.

Általános csalogódás, Hosszas faggatásra ismét feladta a hodzsza az első kérdést.

Diadalmasan hangzott a felelet:

— Némelyikünk tudja miről fogsz beszélni, mások nem tudják.

— Akkor a kik tudják, mondják meg azoknak, akik nem tudják.

És Nazr ed Din pokoli nyugalommal otthagya a gyülekezetet.

— **A Réthi-fele Pemetefü-czukorka** a leghatásosabb szer mindennemű köhögés és rekedtség ellen. Számtalan elismerő nyilatkozat bizonyítja, hogy e kitünő alkatrészekből készült, kellemes ízű czukorkák kiváló tulajdonságainál fogva a legjobb eredménnyel használhatók. Dobozonként 60 fillért kapkato mindenütt. Megrendelhető a készítőnél, Réthy Béla gyógyszer-tárában, B. Csabán is, ki 5 dobozt bérmentve küld 3 koronáért.

Szerkesztői üzenetek.

Guld József urnak Petrozsény. Közleményünk a huskésztimények rondaságára vonatkozó s általán a közfogyasztásra szánt állatok levágása s azok husának kezelését elítélő része önére nem vonatkozik és így nincsen szüksége azzal a tudósítással szemben az önigazolásra annál is inkább, mert köztapasztalat szerint az ön mészárszékeben jók a huskésztimények a kezelés kifogástalan. Ennek kijelentésével tartozunk az igazságnak, bár nem hiszszük, hogy lapunk megrovását valaki önre is érthette volna.

Erdőmunkásaink és a betegsegélyző-pénztár. Felvilágosítással közöljük hogy egyik legnagyobb fatermelő ezégünk erdőmunkásainak — a kik tehát nem ipari, hanem erdőgazdasági munkások — az ipari betegsegélyző pénztárba való beiratására köteleztetett két fórum által is. A ezég nem nyugodott bele ebbe az ítéletbe és felfolyamodással élt a kereskedelemügyi miniszterhez ki a földművelésügyi miniszterrel való tárgyalás után felmentette a ezéget, hogy a kitermelésnél alkalmazott munkásait az ipari betegsegélyzőbe felvétesse.

A miniszteri leirat szösz szerint ezeket mondja indokolásában:

„A folyamodó czég erdőtermelési vállalatánál alkalmazott munkások biztosításra nem kötelezetteknek voltak kijelentendők; mert az 1884. XVII. t.-cz. 183.§-ának a., pontja szerint az erdő termelés nem esik az ipartörvény rendelkezése alá. Az erdei termelés forgalma alatt ugy a gyakorlati élet, mint az erdészeti szaktudományok, első sorban és kizárólag az erdő faállományának kihasználását, kitermelését értik, mert az erdőgazdaságnál, hol a kihasználást megelőzőleg gazdasági tevékenység (erdőültetés) talajművelés stb. alig fordul elő vagy legalább is nem ugyanazon egyén tevékenységében olvad össze, a gazdasági művellet tulajdonképpen csak a felhasználásra alkalmas fáknak ledöntésében áll.”

További fejtegetéseiben megemlíti a miniszter döntése, hogy ez a foglalkozás első sorban és kizárólag gazdasági tevékenység, tekintet nélkül arra, hogy az erdő kihasználását az erdőtulajdonos, erdőbérlo vagy valamely fakereskedési vállalat folytatja-e; ezekre a munkásokra, akarki is alkalmazza őket, az ipartörvény rendelkezései ki nem terjeszthetők.

HIRDETÉSEK:

Legolcsóbb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza
BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. bíródnál sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítási érméknek, valamint ezekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes áruk a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálva és fémjelvezve. Megnemfelelő becserélve vagy kívánatra a pénz visszaszolgáltatva lesz; ennélfogva minden kockázatot ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, jó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst pancél-lánczok cs. és kir. fémjelzéssel 30 cm, hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélyegyek is elfogadtnak.

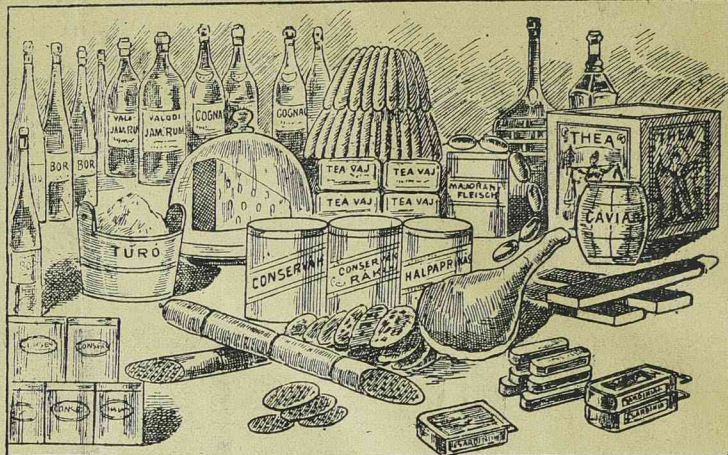
A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

17—50

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

! Jutányos árak !!

!! Pontos kiszolgálás !!

Petrozsény főutasán, a MALEAHID mellett lévő SZOKOL-féle házban

— fűszer és vegyeskereskedést —

nyitottam s ezen üzlet körébe tartozó árukkal dusan felszereltem.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozni bátorodom, tiszteletteljesen kijelentem, hogy főtörekvésem, a kívánalmaknak teljében megfelelő árucikkek legpontosabb kiszolgálásával a nagyérdemű közönség tisztelettel kéri kegyes pártolását kiérdemelni.

KOZÁK LAJOS.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából a legbecsesebb és a legfokozottabb igényeket is kielégítő ajándék-tárgyak PETROSÉNYBEN

KOHN KATALIN

kereskedésében kaphatók, hol: üveg-, porcelán-, kinaezüst- s érczárak, gyermekjátékok, szalondisztaigyak, remek kivitelű képek, tükrök egyszerű s díszes lámpák, evőeszközök s konyha felszerelési s egyéb házzükségleti czikkek és díszmü áruk a legdusabb választékban, a lejjutányosabb áron kifogástalanul kiszolgáltatnak.

Az érintett áruk bezerzésénél, dusan felszerelt kereskedésének figyelembe vételét és a n. é. Közönség szíves pártolását kéri:

Kohn Katalin.

Petrozsény, főuteza.

Hazai iparcikkek s honi gyártmányok.

Képkerekek s táblaüveg.

Stearoptinum

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt: 2 korona.

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratoriuma.

A pénz beküldésével, vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratoriumában,

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

20—20

Ny. Figuli Antal gyorssajtóján Petrosény.